

PORANNA

wychodzi dwa razy dziennie: o godzinie 6-tej rano i o godzinie 2 popołudniu („Gazeta Wieczorna“).

Ceny pronumeraty: Abonament miesięczny we Lwowie za oba wydania gazety 2 korony. Za codzienną dwukrotną dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy.	Z przesyłką pocztową w kraju i monarchii: miesięcznie . 2 K 50 h. z dwukrotną 3 K -- h. kwartalnie . 7 „ 50 „ wysyłką . . . 9 „ -- rocznie . . 30 „ -- pocztową . 36 „ -- W Niemczech miesięcznie . . . . . 4 K -- h W innych państwach Zw. p. miesięcznie 5 „ --	Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy petitowy lub jego miejsce 24 hal. Nadesłane za wiersz petitowy lub jego miejsce 80 hal. Po kronice wiersz 2 kor. Nekrologia za wiersz petitowy 60 hal. -- Drobne ogłoszenia po 6 hal. za wyraz, wyrazy tłustymi czcionkami liczą się podwójnie. Numer pojedynczy we Lwowie 4 hal., na prowincyi 8 hal.
--	--	--

Nr. 641.

Lwów, niedziela 21. kwietnia 1912.

Rok II.

Śledztwo w sprawie „Titanica“.

Nowy król na Południu. — Turcyja odrzuca propozycje pokojowe. — Spokój w Marokko.

O uniwersytet ruski.

Wiedeń. (TBK.) Wczoraj odbyło się u ministra oświaty Hussarka, w obecności ministra Długosza, informacyjna konferencja z przedstawicielami klubu ukraińskiego, w sprawie uniwersytetu ruskiego. Po omówieniu ogólnych punktów widzenia, zapowiedziano na najbliższy czas dalszy ciąg tej konferencji.

Nowy gabinet na Węgrzech.

Wiedeń. (TBK.) Lukacs wczoraj przedpołudniem powrócił do Pesztu i rozpoczął rokowania w sprawie utworzenia gabinetu; po ukończeniu ich uda się do Wiednia celem zdania sprawy cesarzowi. Następnie zwoła Izbę poselską, aby rząd mógł się przedstawić. Po krótkiej sesji delegacyi Izba posłów rozpocznie normalną działalność, którą premier zabezpieczy urzędowym wystąpieniem reformy wyborczej.

Premier uważa załatwienie tej sprawy za aktualne i spodziewa się po niej bezwarunkowego uśmierzenia zatargu i usunięcia przeszkód w obradach Sejmu.

Podczas wczorajszych konferencji z kompetentnymi czynnikami porozumiał się premier dr. Lukacs co do zwołania delegacyi na 30 b. m. i przedłożenia im 6 miesięcznego prowizoryum.

Budapeszt. (Tel. wł.) Powszechnie oceniają sytuację optymistycznie. Dr. Lukacs złoży swój gabinet z członków gabinetu poprzedniego, tekę skarbu powierzy sekretarzowi stanu Telesky'emu. W kołach politycznych sądzą, że obecnie uda się załagodzić zatarg między większością a ministrem wojny Auffenbergiem. „Pesti Hirnap“ oświadcza, że nowy premier wystąpi z własnym programem, opierającym się na zasadach z r. 1867, a zdążającym do kompromisu. Program ten przedstawi Izbie dnia 29 b. m. Słychać, że Lukacs otrzyma pełnomocnictwo do rozwiązania Izby, gdyby obstrukcyja miała trwać dalej.

Dymisya min. Auffenberga?

Grac. (Tel. wł.) „Gr. Tagespost“ donosi z rzekomo dobrze informowanego źródła, że min. wojny Auffenberg ustąpi w dniach najbliższych.

O konstytucję w Chorwacyi.

Wiedeń. (TBK.) Wszyscy chorwaccy posłowie do austr. Rady państwa odbyli wczoraj naradę z kilku chorwackimi członkami węgierskiej Izby posłów, kilku dalmatyńskimi posłami sejmowymi i byłymi posłami do Sejmu chorwackiego celem ułożenia jednolitego sposobu postępowania przeciw zniesieniu konstytucyi chorwackiej.

Wiedeń. (Tel. wł.) Uchwały nie powzięto. Decyzję w sprawie dalszej taktyki posłów chorwackich i serbskich w Radzie państwa pozostawiono odnośnym klubom.

Na wzburzonych kresach południa.

Manifestacje w Belgradzie. — Niech żyje król południowo-słowiański!

Belgrad. (Tel. wł.) Wczoraj przybyło tu 150 studentów uniwersytetu zagrzebskiego. Poodejmowano ich nadzwyczaj uroczystości i entuzjastycznie. Na przyjęcie studentów, którzy przez cały tydzień będą gośćmi tutejszych studentów, wyruszyły na dworzec wszystkie stowarzyszenia studenckie, śpiewacze, Sokoli, oraz tłumy publiczności. W chwili, gdy pociąg wjechał na dworzec, orkiestra zagrała hymn chorwacki. Student serbski Pelivanovic wygłosił przemówienie powitalne, w którym podniósł, że ostatnie wypadki w Chorwacyi przyczynią się do tem silniejszego zjednoczenia Serbów z Chorwatami, bo jedni i drudzy się przekonują, że muszą się zbrać, by stawić czoło ciemności w Budapeszcie i Wiedniu.

Student chorwacki Baricewic wyraził radość z powodu przybycia na wolną ziemię serbską, poczem wśród entuzjazmu tłumów ucałował podany mu sztandar serbski. Orkiestra odegrała znowu hymn chorwacki a towarzystwa śpiewacze odśpiewały pieśni patriotyczne.

Następnie urządzono pochód przez miasto pod pałac króla, gdzie odśpiewano hymn serbski. Król Piotr z księżętami ukazał się na balkonie i dziękował za owację. Przywitano go burzliwymi okrzykami: „Niech żyje król południowo-słowiański!“

Do ponownej manifestacyi przyszło pod uniwersytetem. Prasa belgradzka wita przybyśców bardzo serdecznie i przypisuje ich wizycie wielkie znaczenie polityczne.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Fr. Presse“ omawiają demonstracyę belgradzką, oświadcza, że będzie ona wodą na młyn tych, którzy starają się usprawiedliwić obecny stan rzeczy w Chorwacyi, a więc z punktu widzenia chorwackiego jest ona potępienia godna. Kraj, który potrzebuje sympatyi wszystkich innych ludów Austrii, musi się trzymać zdala od podobnych nietaktownych demonstracyi. Zajścia belgradzkie są znów jednym dowodem więcej, że zawieszenie konstytucyi w Chorwacyi nie może być obojętne z punktu widzenia zagranicznej polityki monarchii. Węgrzy mogą się teraz przekonać, jak nagląca jest konieczność przywrócenia normalnych stosunków w Chorwacyi.

O flagę rosyjską nad szkołą ludową.

Petersburg. (Pet. ag.) Rada państwa prowadziła w dalszym ciągu dyskusyę nad ustawą o nauce w szkole ludowej.

Styczyński zgłasza wniosek, według którego mają być nadal utrzymane w mocy istniejące obecnie postanowienia o nauce języka ojczystego w szkołach ludowych.

Durnowo podnosi, że wszystkie wnioski, które zmierzają do zaprowadzenia nauki języka ojczystego w miejscowościach z ludnością nierosyjską, polegają na nieporozumieniu, ponieważ istniejące ustawy, których nikt nie myśli znieść, zezwalają na taką naukę. Obawy niektórych mówców, że ograniczenie nauki mogłoby doprowadzić do rozruchów, są nieuzasadnione. Mowca i jego przyjaciele nie dążą wcale do wdzięczności narodów nierosyjskich, albowiem przyjęli je w pośrednie tylko dlatego, ponieważ tych narodowości potrzebują.

Wniosek Styczyńskiego następnie przyjęto, a tem samem stał się bezprzedmiotowy wniosek Pichnowa, według którego ludność białoruska i małoruska miałaby być uważana za rosyjską.

Hr. Wielopolski bronił prawa polskich szkół uczenia wszystkich przedmiotów, z wyjątkiem języka rosyjskiego, w języku polskim; komisya zaś Rady państwa poleca tylko naukę polskiego języka w pierwszych 2 latach.

Styczyński wywodził, że w rosyjskich szkołach ludowych obowiązuje zasada, by wszę-

dzie język rosyjski był wykładowy. Mowca wskazuje na szczególne niezadowolenie wśród Polaków, które w tem się objawia, iż żywią nieufność ku wszystkiemu, co jest rosyjskie, szczególnie ku zasadom państwa rosyjskiego. Rada państwa powinna zawiesić flagę rosyjską nad szkołą ludową.

Po dardanelskiej awanturze.

Opinia Europy.

Paryż. (TBK.). Wszystkie dzienniki wyrażają obawy, że atak włoskiej floty na Dardanele może mieć poważne następstwa polityczne.

Wiedeń. (Tel. wł.). W kołach dyplomatycznych o wiele spokojniej zapatrują się już na onegdajsze ostrzeliwanie fortów Dardaneli. Włosi liczyć się muszą z opinią Europy i to ich powstrzymuje od forsowania cieśniny — akcyę swą rozwiną najprawdopodobniej na wyspach archipelagu.

Berlin. (TBK.). Słychać, że Rosya zamierza zaprotestować przeciw zamknięciu Dardaneli, które sprzeciwia się traktatom międzynarodowym.

Bujna fantazyja włoska.

Paryż. (TBK.). Do „Temps'a“ donoszą z Petersburga: Rzekomy plan demonstracyi floty rosyjskiej na wodach greckich uważają tu za rzecz mało prawdopodobną. Demonstracya na morzu Czarnem nie miałaby znaczenia, a demonstracya pokojowa przed Konstantynopolem jest niemożliwa, gdyż trzeba by sforsować Bosfor, silnie obwarowany, zatem rząd rosyjski musiałby rozpocząć kroki nieprzyjacielskie. Nikt tu nie sądzi, aby rząd rosyjski zamierzał aż tak daleko posunąć swą interwencyę.

Pawie.

Rzym. (TBK.). „Tribuna“, omawiając akcyę floty włoskiej, pisze, że eskadra włoska, odjeżdżając z przed bram (?) Konstantynopola, nie przesłała miastu temu ostatniego pożegnania, lecz tylko tymczasowe „do zobaczenia“. „Tribuna“ określa naturę kroków floty, jako wybitnie polityczną i wojskową. Pokazało się, że fałszywe jest twierdzenie, jakoby nasza swoboda na pewnych oznaczonych morzach, zwłaszcza Egejskiem, była krępowana. Pokazaliśmy Turkom, że nie mogą „spoczywać spokojnie na swych poduszkach“.

Efekt: cztery przecięte kable.

Konstantynopol. (TBK.). Wiele parowców, które miały wypłynąć na morze Śródziemne i do archipelagu, pozostało w portach. Telegraficzne połączenie z archipelagiem i wybrzeżem azyatyckim przerwane; służbę pocztową objęły koleje anatolskie. Włosi przecięli kable między Dardanelami a Tenedos, Lemnos i Salonikami. Połączenie między Lemnos a azyatyckim wybrzeżem odbywa się zapomocą telegrafu optycznego. — Przybył tu komendant Dardaneli i potwierdza, że 2 włoskie okręty wojenne zostały ciężko uszkodzone.

Wiadomość o ostrzeliwaniu Ajwali okazała się mylna.

Prasa wyraża radość z powodu, iż włoska flota musiała się cofnąć i stwierdza, że bombardowanie pozostało bez skutku.

Lojalność Turcyi.

Konstantynopol. (TBK.). Słychać, że ze względu na trudności, wynikające dla żeglugi z powodu zupełnego zamknięcia Dardaneli, zamierza rząd usunąć miny na tyle, aby okręty handlowe mogły przez cieśninę przepłynąć.

Konstantynopol. (TBK.). Rada ministrów zajmowała się wczoraj sprawą wydalenia poddanych włoskich; uchwalono odrzucić zarządzenie to aż do ponownego ewentualnego bombardowania wybrzeży przez Włochów.

Gdzie jest bohaterska flota?

Konstantynopol. (TBK.). Wedle wiadomości ministerstwa wojny, od piątku wieczora do dziś rano w archipelagu nie napotkano na ślad okrętów.

do portu Kalimakri i dał dwa strzały, nie wyrządził jednak szkody. Włosi przecięli kable między Rhodos a Makri. Pogłosce o bombardowaniu miasta Makri zaprzeczono.

Dalsze awantury.

Konstantynopol. (TBK.). Wczoraj krążyła pogłoska, że Włosi bombardowali Makri na wybrzeżu anatolskim i wyrządzili wielkie szkody.

Z placu boju.

Tobruk. (Ag. Stefaniego). Kilkanaście grup nieprzyjacielskich rozpoczęło z daleka ostrzeliwać z karabinów nowy fort. Gdy ogień popołudniu się wzmógł, wojsko włoskie dało kilkanaście strzałów armatnich do stanowisk nieprzyjaciela i zmusiło go do milczenia. Po stronie włoskiej strat nie było.

Trypolis. (TBK.). Ubiegłej nocy grupa 200 Arabów rozpoczęła ostrzeliwać Gargaresz. Spędzono ich ogniem działowym.

Po nowe wawrzyny.

Rzym. (TBK.). W nocy wyjechało kilka oddziałów piechoty, bersaljerów i pionierów do Neapolu, skąd okrętami wyruszą do Libii.

Turcyja odrzuca warunki włoskie.

Konstantynopol. (TBK.). Projekt odpowiedzi Porty na krok mocarstw zaznacza, że Porta nigdy nie może zrzec się nieograniczonego zwierzchnictwa nad Trypolisem. Nie wdając się w sformułowanie warunków pokoju, odrzuca odpowiedź kategorycznie warunki włoskie.

Niespokojna wyspa.

Ateń. (TBK.). Nowy prefekt Kanei, kreteński Mahometanin, złożył przysięgę na wierność królowi greckiemu.

Marokko się burzy.

Uśmierzenie buntu.

Paryż. (TBK.). Z Fezu donoszą do A. Hawsa, że przybycia generała Moinier oczekują tam każdej chwili. Walka w Fezie trwa dalej. Artylerya bombarduje dzielnice powstańców. Granaty padają na stacje radiotelegraficzne.

Paryż (TBK.). Nadszedł z Tangeru radiotelegram z wiadomością, że przy pomocy wojsk, które przybyły z Mekinez spokój w Fezie przywrócono. Po zaciętej walce wojsko francuskie zajęło pozycje powstańców. Obecnie powiewają wszędzie flagi francuskie.

Paryż. (TBK.). Z Tangeru donoszą, że przy starciu przed bramami Fezu wojska francuskie musiały wykonać atak na bagnety. 8 ludzi zginęło, 25 zostało rannych.

Tanger. (TBK.). Przywódcy zbuntowanych krajowców w Fezie poddali się.

Mordercy 1700 ludzi

pod pręgierzem opinii.

Śledztwo.

Nowy Jork. (TBK.). Komisya senatu przesłuchiwała wczoraj drugiego oficera okrętu Lightholdera. Oświadczył on, że pokład „Titanic'a“ w chwili, gdy pierwsze łodzie ratunkowe spuszczały na wodę, wystawał 70 stóp nad powierzchnią wody, gdy zaś ostatnią łódź spuszczały, znajdował się już tylko o kilka stóp nad wodą. Parowiec szybko już tonął. Łodzie były dobrze obsadzone, a zawsze kobietom dawano pierwszeństwo. Co do faktu, że tylu ludzi z załogi uratowano, oficer oświadczył, że na 6 osób, które wyciągano z wody, zawsze było 5 palaczy lub służących okrętowych (stewardów). Po zatonięciu „Titanic'a“ kilka łodzi wróciło na miejsce, w którym okręt zatonął, aby szukać rozbitków. Na pokładzie „Titanic'a“ nie było wcale popiochu, ani nawet skarg tych, którzy na okręcie zostali.

Komisya senatu postanowiła nie puścić Ismay'a do Anglii, chociaż natychmiast tam się udać. Rów-

nież zatrzymanych będzie 12 ludzi z załogi i 4 oficerów okrętu „Titanic“.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Ismay w swych zeznaniach stara się zrzucić ze siebie wszelką odpowiedzialność. Twierdzi, że nieprawdą jest, jakoby Smith miał otrzymać premię za pobicie rekordu.

Przed sąd!

Waszyngton. (TBK.) W senacie Reiner zaatakował w ostrych słowach prezesa „White Star Line“, Ismay'a i rzekł, że należałoby wystąpić z procesem karnym przeciw urzędnikom tej linii, ponieważ „Titanic“ nie był zaopatrzony w dostateczne urządzenia ratunkowe.

Zbrodniarze.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Zeznania świadków, słuchanych przez komisję śledczą senatu, są dość sprzeczne, w każdym jednakowoż razie zgadzają się w tem, że towarzystwo „White Star Line“ dało dowody niesłychanego lekceważenia życia ludzkiego. Odpowiedzialność za to spada w pierwszej linii na prezydenta towarzystwa, Ismay'a. Faktem jest, że okręt w chwili zderzenia pędził z szybkością 21 węzłów na godzinę, mimo, że miał ostrzeżenia o lodowcach. Świadkowie stwierdzają, że późnym wieczorem dostrzeżono górę lodową, na 100 stóp wysoką. Pierwszy oficer Wilde nie cofnął okrętu, lecz okrążył górę bokiem i to stało się powodem katastrofy. Wilde zastrzelił się na pomoście kapitana, co dało powód do pogłosek o samobójstwie kapitana Smitha.

Frankfurt. (Tel. wł.) O niesłychanej brutalności oficera, dowodzącego łodzią ratunkową, donosi „Fr. Ztg.“ na podstawie zeznań pani Browne. Oficer ów zmusił kobiety do kilkugodzinnego wiosłowania, krzyżąc: „Ja was nauczę, niewiasty Yankesów!“

Nowy Jork. (Tel. wł.) Komisya senatu stwierdziła na podstawie zeznań świadków, że wskutek bezhołowa w spuszczeniu łodzi, marnej dyscypliny, złego rozdziału załogi, zaniedbano ratunku jeszcze około 300 osób, które mogły być także ocalone. Mianowicie wiele łodzi wzięło za ledwie połowę tej liczby ludzi, jaką mogłyby udźwignąć. Oficerowie nie orientowali się zupełnie w niebezpieczeństwie.

Rekord rzeczywiście zdobyty!

Nowy Jork. (Tel. wł.) Największe oburzenie opinii zwraca się przeciwko Ismayowi. On był właściwie kapitanem okrętu, a Smith ślepo spełniał jego rozkazy. Jeden ze sterników zeznał, że Smith miał rozkaz pędzić z największą szybkością dla pobicia rekordu.

Powszechne oburzenie.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Zeznania Ismaya sprawiły jak najgorsze wrażenie. Zarzucają mu powszechnie kręctwo i tchórzostwo i spodziewają się, że sądy angielskie ostro z nim postąpią. Wszyscy są zdania, że kompania „White Star“ ponosi pełną odpowiedzialność za straty. Grozi jej szereg procesów o odszkodowanie. Ze strony towarzystwa oświadczają gotowość ponieśienia materialnej odpowiedzialności.

Na tonącym okręcie.

Nowy Jork. (TBK.) Wiele osób ocalonych z okrętu „Titanic“ wychwala poświęcenie i heroizm kapitana Smitha. Zanim go fala ściągnęła z posterunku zawołał do tłumu przez tubę: „Pokażcie, żeście Anglikami“. Nagle ujrzano go jeszcze w wodzie. Starał się dopomagać pływającym.

Według opowiadań ocalonych, podczas ostatnich rozpaczliwych wysiłków rozegrały się straszne sceny gwałtu.

Sprzeczności w doniesieniach tłumaczą się tem, że okręt miał 7 pokładów i z jednego nie można było widzieć, co się działo na drugim. Gdy okręt tonął, wielu w panicznym strachu wskoczyło do wody. Gdy okręt jeszcze głębiej się zanurzył, setki ludzi wpadło do wody i utonęło, lub też pływało, starając się dotrzeć do ułamków okrętu.

Wiara... nie zbawia.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Wszyscy zeznają, że w pierwszej chwili ani załoga, ani podróżni nie

zdawali sobie sprawy z grozy położenia. Byli zdania, że tak wielki okręt nie może zatonać. Byli i tacy, którzy się obruszali, że im przerwało sen — inni wstawali z łóżek, szli na pokład i wracali znów do kabin, dopiero w ostatniej chwili w przerażeniu uciekali półnaczy na pokład — było już jednak zapóźno. Wogóle na łodzi ratunkowe nie chciano się udawać w myśli, że na okręcie jest większe bezpieczeństwo. Powodem tak wielkiej liczby ofiar była właśnie wiara w to bezpieczeństwo na okręcie.

Stead i Astor.

Nowy York. (TBK.) Kilka osób ocalałych z okrętu „Titanic” opowiada, że Williama Steada i pułkownika Astora widziały po zatonięciu „Titanic’a” na tratwie.

Inni opowiadają, że Astor wraz z majorem Buttem, adyutantem prezydenta Tafta znajdował się na pomoście komendanta.

Żółta zrzeczność.

Nowy York. (TBK.) Wśród ocalałych znajduje się 6 Chińczyków, którzy schronili się pod siedzeniami łodzi ratunkowych. Znalezione ich dopiero w chwili, gdy wyciągnięto łodzi na pokład „Carpathii”. Prócz tego 2 Chińczyków uduśiło się skutkiem przgniecenia przez siedzących.

Rozbitki.

Nowy York. (Tel. wł.) Na „Carpathii” przywieziono 7-ro dzieci, których identyczności dotąd nie stwierdzono. 5-ro z nich umieszczono w domu podrzutek, dwojgiem zaopiekowała się pewna uratowana kobieta. Żona Astora zmarła z wycieńczenia na „Carpathii” w godzinę przed przybyciem do Nowego Yorku.

Mądry urząd po szkodzie.

Nowy York. (TBK.) Urząd hydrograficzny Stanów Zjednoczonych polecił towarzystwom żeglugi, aby droga parowców transatlantycznych prowadziła o 180 mil morskich od drogi, którą płynął „Titanic”.

Oszustwo w Banku austro-węg.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wczoraj zjawił się w tutejszej kasie austro-węg. Banku jakiś jegomość i prosił o zmianę 100 banknotów stukoronowych na banknoty tysiąckoronowe. Kasyer dokonał zmiany, jednakowoż już po ulotnieniu się owego pana przekonał się, że stukoronówki są fałszywe. — Śledztwo na razie bez skutku.

Rozruchy w płuczkarni złota.

Petersburg. (TBK.) „Weczerne Wremia” donosi, że podczas rozruchów w płuczkarniach złota Tow. „Lena” zabito 150 robotników, a raniono 200.

Petersburg. (Tel. wł.) W kopalniach leńskich zastrzelono 270 strajkujących i zraniono 250. Jak się teraz okazuje, policja zupełnie niepotrzebnie dopuściła do tak strasznej rzezi, albowiem strajk można było załatwić ugodowo.

Mianowania.

Wiedeń. (TBK.) „Wiener Ztg.” ogłasza: Radca wyż. sądu kraj. Maryan Adolf przeniesiony z Czortkowa do Sambora. Radcami wyż. sądu kraj. przy wyższym sądzie kraj. we Lwowie zostali zamianowani: radca wyż. sądu kraj. przy sądzie kraj. we Lwowie Jarosł. Ilnicki, radca wyż. sądu kraj. przy sądzie obw. w Przemyślu dr. Jan Dreziński i radca sądu kraj. dr. Józ. Piątkowski we Lwowie.

Radcami wyższego sądu kraj. przy trybunałach pierwszej instancji zostali zamianowani: radcy sądu kraj. Karol Reiner w Samborze do Kołomyi, Ign. Kresowski w Samborze do Czortkowa, dalej radcy sądu kraj. we Lwowie dr. Edw. Szulista w skł. i dr. Alfred Münz we Lwowie, wreszcie radcy sądu kraj. dr. Izidor Münzer w Czerniowcach i Jan Chlamtacz we Lwowie, obaj z pozostawieniem na ich dotychczasowych miejscach służbowych.

Depesze „Ekonomisty”.

Z giełdy.

Wiedeń. (Tel. wł.) Mimo korzystniejszej oceny położenia międzynarodowego jak i sytuacji na Węgrzech na wczorajszej giełdzie panowała wielka rezerwa. Zwyższym popytem cieszyły się tylko Alpiny, które poszły w górę o 5 K, pozatem zaawansowały w szrankach niektóre papiery, jak Lloyd, Prager Eisen i akcje Fabryki broni. W dalszym ciągu wskutek lokalnych realizacji panował prawie zupełny zastój.

KRONIKA.

We wszelkich sprawach redakcyjnych należy się zwracać wprost do redaktora naczelnego dra Rogera Battaglii.

Kalendarzyk:

Dziś w niedzielę: rzym.-kat. W. Anzelma b. — Gr.-kat. Irydiona.

Wschód słońca o godzinie 4:22 rano, zachód o godzinie 6:23 popołudniu.

Jutro w poniedziałek: rz.-kat. Sotera i Kaja. — Gr.-kat. Ewpsychija.

Wschód słońca o godzinie 4.20 rano, zachód o godzinie 6:24 popołudniu.

Prognoza:

Galicja wschodnia: Zmiennie, pochmurno, niepewnie, nieco ciepło, północno-wschodni mierny wiatr. Galicja zachodnia: Przeważnie pogodnie, niepewnie, nieco ciepło, wschodni mierny wiatr.

Repertuar Teatru miejskiego:

W niedzielę 21 kwietnia o godzinie 3 po poł. po raz 26-ty: „Peer Gynt” poemat dramatyczny w 5 aktach H. Ibsena; muzyka Griega, po raz ostatni z Karolem Adwentowiczem.

W niedzielę 21 kwietnia o godz. pół do 8-ej wiecz. po raz 10-ty: „Noc w Wenecji” operetka w 3 aktach Jana Straussa.

W poniedziałek 22 kwietnia po raz 3-ci: „Ulubieniec kobiet” krotkowiła w 3 aktach M. Hennequina i J. Mitschell, z Janem Nowackim w roli tytułowej.

Zgromadzenia.

O g. 9 przed poł. walne zgromadzenie Towarzystwa dziennikarzy polskich w sali Kasyńskiego (ul. Akademicka).

Odczyty.

O g. 7:30 w. odczyt M. Skiby „O pierwszorzędnym środku przeciw drożdżom” staraniem „Wyzwolenia” (Kochanowskiego 4).

Wystawy.

O g. 10 r. otwarcie zbiorowej wystawy Józefa Baska i pośmiertnej Penziasa Alfreda w Tow. Przyj. Sztuk pięknych.

Zabawy i zebrania.

O g. 9 r. obchód ku uczczeniu 118. rocznicy zwycięstwa Jana Kilińskiego na ulicach Warszawy, w lokalu Tow. im. Kilińskiego.

O g. 9 przed poł. wycieczka do rzeźni miejskiej, staraniem uniwersytetu lud. im. Mickiewicza. Punkt zborny przed rzeźnią.

O g. 11 przed poł. Uroczysty Poranek z okazji 10-letniego istnienia stow. śpiewackiego „Chóru robotniczego” we Lwowie w sali stow. rekodz. „Gwiazda” (ul. Franciszkańska).

O g. 4 po poł. Jarmark w wielkim mieście Pacanowie w Kasyne miejskiej.

O g. 4 po poł. w stow. murarzy (ul. Cłowa 6) zabawa dla dzieci.

O g. 4 po poł. święcone staraniem stow. „Jedność” i „Przyjaźń”.

O g. 6 w. „staropolskie święcone” staraniem TSL. im. Emilii Plater (Rynek 9 l. p.).

O g. 6 w. święcone stow. „Wspólność” w sali małej „Gwiazdy” ul. Franciszkańska.

O g. 7 w. przedstawienie amatorskie i tańce („Skała” ul. Mickiewicza 28).

O g. 7 wiecz. przedstawienie amatorskie w czytelni TSL. im. Goldmana.

O g. 7:30 w. w lokalu „Sokoła” III (ul. św. Marcjana 6) przedstawienie amatorskie.

O g. 8 wiecz. wieczornica taneczna w wielkiej sali „Gwiazdy” przy ul. Franciszkańskiej l. 7.

Miejska Kasa Oszczędności. Prace zmierzające ku wprowadzeniu w życie miejskiej Kasy Oszczędności postąpiły o tyle naprzód, że uchwalono etat urzędników. Na ostatnim posiedzeniu uchwalono rozpisac konkurs na posadę dyrektora i buchaltera. Płaca dyrektora będzie wynosić około 8 tysięcy koron. Kandydaci mają wnieść podania do Prezydium miasta, przedstawić curriculum vitae, wykazać odbyte studia i specjalne kwalifikacje na stanowisko dyrektora względnie buchaltera.

Ślub p. Stanisławy Argasińskiej, znanej i cenionej śpiewaczki estradowej, z architektem Janem Choynowskim, odbył się wczoraj przedpołudniem.

Usiłowane samobójstwo. Wczoraj popołudniu wypija 22-letnia M. H. z Jarosławia, dużą ilość spirytusu denaturowanego, w zamiarze pozabawienia się życia. Zawiadomione o wypadku Pogotowie ratunkowe zastosowało środki wskazane, poczem przewiozło ją do szpitala powszechnego.

Pani B. M. NEUWELT (Lwów, Trzeciego Maja 1. 11) bawi obecnie we Lwowie i poleca WPaniom ostatnie nowości w kapeluszkach damskich i panieńskich. 2714

Proces Banku Parcelacyjnego.

(Dziewiąty dzień rozprawy).

Po przerwie zwraca się dr. Horowitz w dalszym ciągu z pytaniami do świadka dra Sołowija, który między innymi stwierdza, że zastąpienie dra Deskura wpłynęło bezwarunkowo niekorzystnie na tok interesów Banku.

— Czy wiadomy jest panu jaki fakt, któryby był przewinieniem oskarżonych dyrektorów, a któryby choć w części mógł spowodować upadek Banku parcel.?

— Do mej wiadomości podobne fakty nie doszły.

Na zapytanie dra Rabnera stwierdza dr. Sołowij, że przydzielanie pozycy do czystego zysku odbywało się zawsze prawidłowo.

Świadek Hieronim Zaleski,

były urzędnik Banku parcel., zaprzysiężony, wzbudza pewną sensację wśród publiczności sądowej, znającą już jego nazwisko z poprzednich dni, jako tego, który wniósł pierwsze doniesienie do prokuratury.

P. Zaleski opowiada, jak po wystąpieniu z Floryanki w czerwcu 1905, zaangażowano go do Banku parcel. Pozostawał tam do końca grudnia 1905. Zrobił spostrzeżenie, że parcelacye idą powoli i że Bank parcel. nienależycie zabezpiecza swoje pretensye. Pewnego razu jakiś funkcjonaryusz Banku (nazwiska nie pamięta) przyniósł mu plik weksli z krzyżkami tylko i ze spisem nazwisk, wedle którego kazał mu wypełnić weksle. Świadek odmówił. Gdy zaczęto mówić o tem, że dr. Deskur robi interesy na własną rękę, świadek i kilku innych urzędników napisali list do p. Stapińskiego, który przyjechał i odbył z nimi konferencję. Ale i potem — mówi świadek — swoboda dyrekcyi była jeszcze większa.

Zapytany przez przewodniczącego, jakie ma na to dowody, nie umie ich wymienić, opowiada tylko dalej, jak wobec tego conceptowi urzędnicy Banku, i on ich w liczbie, wygotowali memoriał do Rady nadzorczej z żądaniem usunięcia dyrekcyi. Później jednak wszyscy urzędnicy odmówili swych podpisów, pozostał tylko świadek z p. Stanuchem. Wobec tego postanowił wnieść dymisyę, nie miał jednak możności już jej wnieść, gdyż tymczasem wydaiono go.

— W r. 1909 — mówi p. Zaleski — oznajmił mi dr. Grabski, że Bank parcel. ściga od chłopów pretensye, które są własnością innych banków i zlecił mi, bym napisał o tem artykuł. Nie chciałem się na to zgodzić przed zbadaniem na miejscu. Wyjechałem w powiat brzeski, a zbadawszy, miałem napisać ów artykuł dla „Słowa Polskiego”. Zamiast tego napisał doniesienie do prokuratury.

Wypytywany szczegółowo przez przewodniczącego o owe weksle, na wiele pytań świadek nie może dać konkretnej odpowiedzi, nie pamięta nawet, czy te weksle kazano mu wypełnić, czy też uzupełnić podpisami chłopów.

— Dlaczego pan chciał wnieść rezygnację?

— Miałem osobiście nieprzyjemne stosunki w Banku. Nie chciałem także odpowiadać za Bank.

— Przecież pan nie był dyrektorem. (Wesołość). Jakie powody usunięcia pańskiego podała dyrekcyja?

— Dopiero później mi napisała w liście, że z powodu braku kwalifikacyi.

— Czy po ustąpieniu starał się pan ogłosić

publicznie swoje zarzuty? Zeznał pan w śledztwie, że wszystkie redakcje panu odmówiły.

— Tak jest. Tylko w „Dzienniku Polskim” w r. 1907 umieściłem 4 artykuły pod pseudonimem: Jeremi Zora.

Wogóle zeznania tego koronnego świadka przeciwników Banku parcel. obracają się około tego, co on gdzieś słyszał. Wielu rzeczy nie może sobie przypomnieć i zastrzega się, że „z własnego przeświadczenia” tego nie wie, jakkolwiek w doniesieniu swoim do prokuratora twierdził o tych rzeczach kategorycznie.

Dalsze przesłuchanie p. Zaleskiego odroczone do poniedziałku, poczem stanie jako świadek p. Narcyz Ulmer.

NADESLANE.

PENSION GROTTGER

Lwów, ul. Grottgera 5.

2713

HELIOS KINOTEATR - - - - ARTYSTYCZNY

2695

w Filharmonii

Program na 20. i 21. kwietnia.

1. TA DRUGA. Dramat artystyczny w 2 aktach. — 2. DZIENNIK GAUMONT. Zdarzenia aktualne z tygodnia. — 3. DZIELNY PIES. Humoreska. — 4. ZIGOTO WALCZY Z KANARKAMI. Farsa. — 5. SZKOŁA DLA PISKÓW. Obraz przesłanicznie kolorowany. — 6. ROZWÓD. Komedia. — Nad program: ZACMIENIE SŁONCA 17. kwietnia. Zdjęcie z natury w Paryżu.

Rakiety Slazengera

poleca najtaniej firma 2622

Kauczyński i Oberski

ul. Karola Luderika 7 LWÓW filia Halicka 6.

Urządzony wedle najnowszych wymogów i zaopatrzony w aparat roentgenowski

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY Dra Henryka Allerhanda mieści się przy ul. Wałowej l. 11.

2293

Zivnostenská Banka

Filia we Lwowie

ul. Trzeciego Maja l. 2.

Wpłacony kapitał Fundusz rezerwowy
akcyjny: przeszło:
K 80.000.000 K 21.000.000

Stan wkładek na książeczki naszego Zakładu wynosił z końcem marca roku 1912
K 124.592.437'52.

Oprocentowujemy wkładki na 4 1/2%
książeczki po 4 1/4%

i wypłacamy dziennie do K 5.000 bez wypowiedzenia. — Przyjmujemy wkładki począwszy od K 20. — Wydajemy przekazy na Amerykę i zaliczamy tamże wszelkie interesy pieniężne bardzo korzystnie. 2033

Sprawozdania giełdowe i towarowe

Spirytus.

Wiedeń 20. kwietnia 1912 (telefon własny). Za towar kontyngentowany z dostawą natychmiastową za 100 Hl. płacono 67— do 68—.

Tendencja: bez zmiany.

Ropa.

Ceny ropy targu lwowskiego z dnia 20 kwietnia 1912. r. Wszystko za 100 kg. netto.

Sprawozdanie zaprzysiężonego sędziego Alfonsa Gostkowskiego, Lwów Pasaż Hausmana l. 1. tel. Nr. 1059. Ceny podane w halerczach za 100 kg. loco cysternostacja Borysław, zamknięcie notowań godz. 5 popoł.

A) Ceny ropy związku producentów.

(Wedle podania Związku):

Związek żąda za prompt po ——.
Ostatnia transakcja Związku ——.

B) Ceny ropy pozarządowej.

Waluta (termin dostawy):	
30 kwietnia	432—433
31 maja	436—437
maj-czerwiec-lipiec	437—438
czerwiec-lipiec-sierpień	439—440
lipiec 1912—czerwiec 1913	445—455

Tendencja: Znaczna część ropy, znajdującej się na targu (do 6000 cystern), oddali handlarze ropy Związkowi producentów do wspólnej sprzedaży, usuwając przez to wyższą ropę na razie z targu. To więc, jak i kupno 1500 cystern przez jedną z rafinerii od Związku, a pertraktacje o dalsze kupno, poprawiły cokolwiek ceny i wzmocniły usposobienie targu. Pewną ilość transakcji na samym targu w granicach cen podanych również zawarto.

Zboże.

Budapeszt dnia 20. kwietnia 1912. Pszenica na kwiecień 11'96—11'97. Pszenica na maj 11'82—11'83. Pszenica na październik 11'09—11'10. Żyto na październik 10'67—10'68, na maj ——. — na październik 9'21 do 9'22. Owies na kwiecień 10'20—10'21. na październik 8'80 do 8'81. Kukurudza na maj 9'32—9'33, na lipiec od 9'29—9'30, na sierpień 9'29—9'30. Rzepak na sierpień 16'75 16'85.

Oferty na pszenicę: mierna.

Chęć kupna: mierna.

Uspokobienie: silne.

Pogoda: pochmurno.

Zamknięcie giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń, dnia 20. kwietnia 1912.

Dzisiaj o godz. 2:30 popołudniu notowano.

Akcje austr. Zakładu kredyt. 636—, Akcje węgierskiego Zakładu kredyt. 832—, Akcje Anglobanku 328'25 Akcje Unionbanku 609'50, Akcje Länderbanku 532'75 Akcje Bankvereinu 331'50, Akcje Bodenkredit 1247— Akcje galic. Banku hip. 702—, Akcje Praskiego Banku kredytowego 709—, Akcje kolei państwowych 727'50 Akcje kolei południowej 105'75, Akcje kolei północnej 50'40 50'60, Akcje kol. czern. 548—, Akcje Alpiny 954—, Akcje Rhina Muranyi 723—, Akcje Prag. Towarzystwa zel. 2833 — Akc. Fabryki broni 966—, Akcje tureckie tytoniowe 326'50, Akcje gal. Karpackiego Tow. naftow. 734'50 Oblig. węg. indemniz. — Renta majowa 89'10, Renta kor. austr. 89'15, Renta kor. węg. 89'05, 56 l. list. Tow. kred. ziemsk. 91'15, 4-proc. listy Banku hipot. 91'75, 4 pół proc. l. Banku hip. 93'20, 5-proc. list. Banku hipot. 110—, 4 proc. listy Banku Israj 92'20, 4 i pół proc. B. kr. 98'50, 4-proc. gal. Oblig. prop. 97'60, 4-proc. gal. pożyczka kraj. z r. 1893 91'50, 4-proc. pożyczka m. Lwowa 92—, 4-proc. pożyczka m. Krakowa 88'80, Losy tur. 243'25, Marki 117'87, Ruble 254'25, 5-proc. renta rosyjsk. 1906 r. 103'75, Akcje Skoda 715— Galic. Bank kredyt. 98'50—99'50, Powsz. Bank depozytowy 555—, Nowa renta koron. austr. —.

Uspokobienie przy ogólnej tendencji spokojnej rezerwowane, z powodu nieodpowiednich sprawozdań zagranicznych. Montany silnie.

DANIEL LESSUER.

Tajemniczy strzał.

Tłumaczyła Z. Habdankówna.

Nagle zjawienie się młodej dziewczyny było tak nieoczekiwane, a minka, z jaką zwróciła się do lady Maud, tak zarazem komiczna i pełna wdzięku, że mimowoli sztywna Angielka wybuchnęła śmiechem. Po chwili opanowawszy się, odparła z powagą:

— Wybacz pani, że wizytą swą opóźniłam twój spacer; co zaś do twojej siostry, wskazała wzrokiem na Florianę, to wierz mi, że nie miałam najmniejszego zamiaru jej obrazić. A teraz żegnam panią.

Kiwnęła lekko piękną główką, ubraną w olbrzymi kapelusz z białymi piórami i z dumą opuściła salon.

ROZDZIAŁ VIII.

ASTRY.

— O której godzinie staniemy w Claire-Source? — zapytała Floriana, gdy pociąg ruszył z dworca luksemburskiego.

— Za godzinę, proszę pani — odparł młody doktor z wdzięcznością spoglądając na młodą piękną kobietę, która w ten piękny letni poranek jechała z Bertą poznać syna Maryi.

— Czy Maniś będzie oczekiwał nas na dworcu?

— Wątpię, opiekunka małego matka Faviere dziś dopiero przeniosła się do mojej zagrody. Prawdopodobnie nie będzie miała czasu wyjść

na nasze spotkanie. Poleciałem jej doprowadzić dom do porządku i przygotować smaczne śniadanie.

W tej chwili wszedł do przedziału jakiś człowiek z długą, czarną brodą. Rysy grube, popólite, oczy głęboko osadzone, warga dolna obwisła, zęby żółte, ostro zakończone, nadawały twarzy dziwnie niemily wygląd.

Milcząc, usadowił się w kącie kanapy i zakrywszy twarz dłonią, udał, że śpi.

— Co za wstrętne indywiduum! — szepnęła Berta, nachylając się do ucha Floriany.

— Oto „Femina”. Przejrzyj obrazki — odparła krótko gwiazda baletu niezadowolona z uwag młodej dziewczyny.

Upłynęło pół godziny. — Stacje mijały za stacjami. — Nieznajomy siedział bez ruchu. — Delchaume odczuwając, że jest szpiegowany, rozmawiał z Florianą o rzeczach ogólnych, podczas gdy Berta wychylona przez okno obserwowała piękne krajobrazy.

Nareszcie na stacji Isle-Adam tajemnicze indywiduum opuściło przedział.

— Hum!... — mruknęła Floriana, gdy drzwi zamknęły się za nim. — Co za podejrzane indywiduum! Doprawdy bałabym się podróżować z niem sama.

— Co do mnie — wtrąciła Berta — to na widok podobnych typów zimny dreszcz mnie wstrząsa. — To musi być zbrodniarz!

Delchaume milczał, zadumany.

— Co myślisz o tym człowieku, doktorze?

— Widziałem już raz gdzieś tę twarz zwierzęcą. Ale gdzie?... Kiedy?... Nie mogę sobie przypomnieć...

— Szkoda. — Nic zauważył pan, że przez cały czas obserwował nas ukradkiem?

— Owszem. Jestem najmocniej przekonany że jest to jakiś lotr... Ale gdzie ja go widziałem?... Te skośne oczy, tę obwisłą wargę...

Przyłożył dłoń do czoła i mruknął sam do siebie:

— Tamten nie miał brody...

— Co za tamten? — zapytała zaintrygowana Berta.

Delchaume nie odrzekł ani słowa.

W tej chwili pociąg zatrzymał się.

— Claire-Source!... Claire-Source!... — różnił się głos konduktora.

W parę minut później trójka naszych znajomych kroczyła ścieżką wśród łąk zielonego zboża.

Berta wesółła jak ptaszek szła szybko o kilka kroków naprzód zrywając po drodze pęki lazurowych bławatów!

— Co za cudowne położenie — mówiła Floriana spoglądając z zachwytem na wyniosłe wzgórza, ciągnące się w dali. Ileż to zieleni, kwiatów! Co za obszary sosnowych lasów.

— Jeśli Berta przepędzi tu parę miesięcy, ręczę za jej zdrowie — szepnęła cicho Delchaume. Balsamiczne powietrze wzmocni szybko wątłą jej płuca.

— Oto i już jesteśmy — dodał głośniej, zatrzymując się nagle przed ślicznym, wiejskim domkiem, otoczonym ogrodem.

Floriana spojrzała na niego.

Blady jak płótno drżał całym ciałem.

— Odwagi, drogi przyjacielu, szepnęła tonem pełnym współczucia i słodyczy. — Odwagi, drogi, kochany przyjacielu!

(C. d. n.)